روزنامه صبح ایران / سال دهم - شماره ۱۳۲۱
۲۵ آذر ماه ۱۴۰۲ / با ما همراه شوید
www.serajonline.com - @serajname

حدیث روز

امام باقر علیه السلام :
عن جابر بن عبد اللّه الأنصاریّ: دَخَلتُ عَلی فاطِمَةَ علیهاالسلام وبَینَ یَدَیها لَوحٌ فیهِ أسماءُ الأَوصِیاءِ مِن وُلدِها، فَعَدَدتُ اثنَی عَشَرَ آخِرُهُمُ القائِمُ علیه السلام، ثَلاثَةٌ مِنهُم مُحَمَّدٌ وثَلاثَةٌ مِنهُم عَلِیٌّ.
جابر بن عبد الله انصاری گفت: بر فاطمه علیهاالسلام وارد شدم. دیدم در برابرش لوحی است که نام اوصیای از فرزندان او، در آن است. شمردم. دوازده نفر بودند و آخرینشان قائم علیه السلام بود . در میان آنها ، سه محمّد و سه علی بود .

هنرنمایی ایران و ترکمنستان در مرو باستانی

ایران همزمان با برپایی نمایشگاه مشترک صنایع دستی در ترکمنستان، هنر کاشی‌کاری سنتی ایرانی را در شهر باستانی مرو به نمایش گذاشت.
نمایشگاه مشترک صنایع دستی و کارگاه کاشیکاری جمهوری اسلامی ایران و ترکمنستان با حضور علی مجتبی روزبهانی ـ سفیر کشورمان در ترکمنستان ـ اسماعیل اورازوف ـ نماینده وزارت فرهنگ ترکمنستان و رئیس موزه هنرهای تجسمی عشق آباد ـ عوض قلیچُف ـ مدیرکل فرهنگ استان مرو ـ و دیگر مقامات ترکمنستان، برخی دیپلمات‌ها، شهروندان مرو و تولیدکنندگان صنایع دستی دو کشور به همراه اجرای گروه‌های موسیقی آئینی ایران، پنج‌شنبه ۲۳ آذر در محل موزه تاریخ و کشورشناسی شهر باستانی مرو افتتاح شد.
اسماعیل اورازوف ـ نماینده وزارت فرهنگ ترکمنستان و رئیس موزه هنرهای تجسمی عشق آباد ـ در آغاز این نمایشگاه گفت: با سیاست رییس‌جمهوری ترکمنستان بخش فرهنگ روز به روز رشد و توسعه پیدا می‌کند. صنایع دستی در هر کشوری نشانگر رشد اقتصادی آن کشور است و در ترکمنستان نیز برای رشد حوزه صنایع دستی فعالیت‌های زیادی می‌شود.
علی مجتبی روزبهانی ـ سفیر ایران در ترکمنستان ـ با ابراز خشنودی برای اولین سفر کاری خود به شهر باستانی مرو، گفت: این مناسبت مهم در شهری برگزار می‌شود که خود شهری تاریخی و فرهنگی و یکی از مراکز صنایع دستی است و بخشی از مشترکات جمهوری اسلامی ایران و ترکمنستان را تشکیل می‌دهد.
او ادامه داد: صنایع دستی، سفیران فرهنگی اقوام گذشته و حال و تجلی گاه هنر و خلاقیت اقوامی هستند که با این صنایع سر و کار دارند. توجه به این صنعت در حال حاضر، نه تنها ما را با گذشته مردمان در هر منطقه پیوند می‌دهد، بلکه در حد توان می‌تواند ما را در همان فضایی قرار دهد که انسان ماشین‌زده امروز از آن جدا افتاده است. روزبهانی با اشاره به جایگاه بسیار بالای ایران در حوزه صنایع دستی گفت: سفره رنگین صنایع دستی ایران که از تنوع، ظرافت و قدمت بالایی نیز برخوردار است و شماری از آن‌ها با مهر و تأیید یونسکو جهانی نیز شده است، بیانگر جایگاه بسیار بالای ایران در حوزه صنایع دستی در جهان است، به طوری که براساس آمار شورای جهانی صنایع دستی از ۵۹ شهر جهانی صنایع دستی که در دنیا به ثبت رسیده، ۱۱ شهر و ۳ روستای صنایع دستی جهانی از ایران است.
سفیر ایران در ترکمنستان در بخشی دیگر از سخنان خود با اشاره به اشتراکات تاریخی و فرهنگی دو کشور، اظهار کرد: ایران در حوزه‌های مختلف صنایع دستی و سنتی و حفاظت از میراث ملموس و ناملموس گذشتگان آمادگی دارد با ترکمنستان در سطوح مختلف دوجانبه، منطقه‌ای و بین‌المللی همکاری کند.
روزبهانی با اشاره به نمایشگاه صنایع دستی و کارگاه آموزشی کاشی‌کاری به عنوان بخشی از هنر سنتی ایرانی بیان کرد: امیدواریم برگزاری چنین نمایشگاهی، گام مؤثری برای توسعه همکاری‌ها در زمینه‌های فرهنگی، هنری و گردشگری باشد. نویدرسولی ـ رایزن فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در ترکمنستان ـ نیز با اشاره به نقش مؤثر هنر در تقویت روابط کشورها در عرصه بین‌الملل، گفت: هنر، نمونه بارز نزدیک شدن ملت‌ها به یکدیگر است. رشته‌ای که مرزها را در نوردیده و در قالب یک تابلوی خاتم‌کاری، تندیسی با شکوه، ظرفی کارشده، زیوری آراسته و... در جشنواره‌های معتبر و در عرصه جهانی به خوبی توانسته است نشانگر نزدیکی، همبستگی و دوستی ملت‌ها با یکدیگر باشد.
او در بخش دیگری از سخنان خود با اشاره به هنر سنتی و صنایع دستی در حاشیه دریای خزر گفت: در بررسی اجمالی هنرهای صناعی رایج در مناطق روستایی و شهری حاشیه دریای خزر از جمله ایران و ترکمنستان، اشتراکات فراوانی از لحاظ نگاره‌ها، طرح‌ها، رنگ‌آمیزی‌ها و... وجود دارد. در تمام این مناطق صنایع دستی بخش مهمی از هنرهای سنتی و جزء لاینفکی از زندگی اقتصادی و حیات فرهنگی است.
رایزن فرهنگی ایران در ترکمنستان صنایع دستی را به عنوان عنصری از هنر و بخش بزرگی از سرمایه‌های فرهنگی یک جامعه دانست و اظهار کرد: دو کشور ایران و ترکمنستان بیش از آنچه در حال حاضر در مبادلات فرهنگی ایفای نقش می‌کنند می‌توانند بیشترین بهره را از صنایع دستی در توسعه گردشگری داشته باشند و از صادرات صنایع دستی سهم بسزایی را به خود اختصاص دهند. در این نمایشگاه دو روزه که تا جمعه ۲۴ آذرماه ادامه دارد، اجرای موسیقی آئینی زندگی مازندران و گروه موسیقی ترکمنستان، بازدید از نمایشگاه صنایع دستی دو کشور و کارگاه آموزشی کاشی‌کاری و آشنایی با ظرفیت‌های آنها مورد توجه حاضران قرار گرفت.
همچنین گروه‌های موسیقی آئینی ایران و ترکمنستان به طور مشترک همزمان با این نمایشگاه، در مرکز تئاتر درام دولتی کمینه استان مرو اجرا دارند.
رایزنی فرهنگی ایران در ترکمنستان پیش از این نیز، نمایشگاه مشترک گردشگری را در عشق‌آباد به نشانه دوستی مردم دو کشور و با انگیزه رونق سفر بین دو کشور برگزار کرده بود.

مردم را برای خرید لباس ایرانی ترغیب می‌کنیم/به دنبال مدلینگ نیستیم

دبیر دوازدهمین جشنواره مد و لباس فجر با اشاره به وجود ضعف در انگاره پوشش ایرانی گفت: برخی از مردم تمایل دارند لباس تقلبی و قاچاق خریداری کنند که با برگزاری جشنواره مد و لباس ضمن آسیب‌شناسی در تلاش هستیم تا مردم به خرید لباس ایرانی ترغیب شوند.
دوازدهمین جشنواره بین‌المللی مد و لباس فجر امسال با نوآوری‌های صورت گرفته در آیین نامه ابلاغی محمدمهدی اسماعیلی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، با رویکردهایی جدید در بخش‌های مختلف برگزار می‌شود.
مخاطب این دوره جشنواره علاوه بر طراحان و تیم‌های طراحی، ویژه‌دهای (برند) استانی نیز هستند. همچنین امسال علاوه بر بخش مد و صنعت و لباس تراز اجتماعی بانوان، بخش مد و رسانه هم به بخش‌های جشنواره در حوزه رقابتی اضافه شده است. این بخش در پی آن است تا نگاه جدید و خلاقانه‌ای را در حوزه تبلیغات مد ارائه کند.
دوازدهمین جشنواره بین‌المللی مد و لباس فجر از ۲۹ دی تا پنجم بهمن ماه برگزار می‌شود، هفته «مد فجر» و زمان برگزاری نمایشگاه مد و لباس فجر از ۲۹ دی تا چهارم بهمن ماه در مجموعه فرهنگی سعدآباد است و پنجم بهمن ماه آیین پایانی رویداد در تالار وحدت برگزار می‌شود.
برگزاری کلاس‌های آموزشی، اکران چند مستند با موضوع قاچاق پوشاک از جمله برنامه‌های هفته مد فجر است.
ثبت نام در دوازدهمین جشنواره مد و لباس فجر از ۱۸ آذر آغاز شده و علاقه‌مندان برای ثبت نام در این رویداد می‌توانند تا ۳۰ آذرماه اینجا مراجعه کنند .

چالش‌های حوزه مد و لباس در جامعه

دبیر دوازدهمین دوره جشنواره مد و لباس فجر درباره این رویداد، تغییرات و نوآوری‌های آن نسبت به سال‌های گذشته به خبرنگار ایرنا اظهارداشت: طی بررسی ۱۱ دوره جشنواره مد ولباس فجر، مسایل و چالش‌هایی در این حوزه وجود دارد که باید نسبت به سال‌های گذشته مورد توجه قرار گیرند و برطرف شوند.
علیرضا بابایی گفت: یکی از اصلی‌ترین چالش‌ها در جشنواره این بود که طرح‌های برگزیده به تولید نمی‌رسیدند، این موضوع دلایل مختلفی دارد اما یکی از دلایل این است که فرایندها باید اصلاح شود تا طرح‌ها بتوانند به تولید برسند. وقتی تولید نداشته باشیم، نمی‌توانیم توقع داشته باشیم که جشنواره، رویداد جریان‌ساز حوزه مد و لباس شود؛ به این معنا ما توقع داریم که یک لباسی ضمن جریان‌سازی بتواند تغییر ذائقه ایجاد کند و در بازار پرفروش شود.
وی افزود: در این راستا، ویژندها و برندهای ایرانی باید بتوانند طرح‌هایی را تولید کنند و یا طراحان و برگزیدگان جشنواره، آثارشان را به تولید برسانند، به تولید نرسیدن طرح‌ها یکی از چالش‌های اصلی جشنواره بوده که در دوره‌های قبل وجود داشته است و ما سعی کردیم در این دوره، برطرف کنیم .
بابایی، نبود ارتباط میان طراحان لباس و صنعت را از چالش‌های حوزه مد و لباس عنوان کرد و گفت: هر کدام از این بخش‌ها، اقتضائات خاص خود را دارند که این اقتضائات منجر می‌شود تا طراحان نتوانند به بدنه صنعتی اقتصاد برسند و صنعت هم روی خوشی به طراحان نشان ندهد؛ به دلیل اینکه طراحان، آثارشان را ناظر به شرایط جامعه و بازار طراحی نمی‌کردند، به عنوان مثال آثاری را ارایه می‌کنند که مواد اولیه آنها در بازار وجود ندارد، این اتفاق باعث می‌شود تا آثارشان مورد توجه بخش صنعت قرار نگیرد. ضعف در انگاره پوشش ایرانی

دبیر دوازدهمین دوره جشنواره مد و لباس فجر، ضعف در حوزه انگاره پوشش ایرانی را یکی دیگر از چالش‌های حوزه مد و لباس برشمرد و افزود: جامعه ما رغبت دارد به اینکه کالای بعضا به ظاهر برند خارجی را خریداری کند در صورتی که ما در مواردی لباس‌های باکیفیتی داریم که با قیمت مناسب می‌توانند در اختیار مردم قرار بگیرد و طراحی، پارچه، مواد اولیه آن کاملا در ایران انجام شده است. این چالشی است که ما در حوزه اجتماعی باید تلاش کنیم تا آن را برطرف کنیم یعنی وقتی خریدار وارد مغازه‌ای می‌شود برایش متفاوت باشد لباسی را خریداری می‌کند که در ایران تولید شده یا جنس قاچاق است.
وی اظهارداشت: در پنج سال اخیر تغییرات جدی در دیدگاه مردم برای خرید جنس ایرانی داشته‌ایم اما یک درصد قابل توجهی از بازار توجهشان به جنس قاچاق است، یعنی تمایل داشتند برند تقلبی و قاچاق خریداری کنند اما به نام برند خارجی باشد، ولو اینکه خریدار مطمئن باشد که این برند، برند اصلی و خارجی نیست. بابایی با اشاره به کم سوادی در سبک پوشش در کشور گفت: برخی از مردم اطلاعی ندارند که چه نوع سبک پوششی برای اجتماع، محیط کاری، روزمره و...مناسبت است و در این حوزه با کم‌سوادی از لحاظ اجتماعی و چه کم‌توجهی از طرف افرادی که می‌خواهند سبک پوشش ترویج دهند، مواجه هستیم.
دبیر دوازدهمین جشنواره مد و لباس فجر افزود: امسال در جشنواره تلاش کردیم تا این مساله‌ها هم به نوعی برطرف شود، نقش بخش خصوصی در این دوره قابل توجه بوده است که در دوره‌های گذشته دائما به صورت میهمان در جشنواره حضور داشته است اما براساس آیین نامه، چگونگی حضور بخش خصوصی تغییر کرده و بیشتر مشارکت کننده است و در جشنواره نقش‌آفرینی می‌کند تا متقابلا رقابتی میان ویژندهای ایرانی شکل بگیرد.
وی با اشاره به ضعف محتوا در جشنواره مد و لباس فجر اظهارداشت: هر جشنواره مد و لباس باید مدبوک یا فشن بوک داشته باشد و طراحان با الهام از آن سبک و مضامین، طراحی را انجام بدهند، تلاش کردیم این ضعف محتوایی را در فشن بوک و بیانیه مضمون جدید اصلاح کنیم و ارتقا بدهیم و ناظر به آن هم وظایفی را تعریف کردیم و آنها را انجام دادیم.

به دنبال ایجاد مدلینگ در کشور نیستیم

بابایی با اشاره به نبود ایده کافی در حوزه تبلیغات مد و لباس گفت: ما در این حوزه نیازمند ایده‌های خلاقانه‌ای هستیم که این ایده‌ها مطابق با ارزش‌ها و هنجارهای جامعه ایران باشد و بتوانند به صنعت پوشاک کشور کمک کنند، ما در حوزه تبلیغات به دنبال مدلینگ و امثال آن نیستیم اما به دنبال ایده خلاقانه در حوزه عکاسی تبلیغات و صنعت پوشاک هستیم که در جشنواره مد و لباس فجر بخشی را برای آن در نظر گرفتیم.

نوآوری‌های دوازدهمین جشنواره مد و لباس فجر

دبیر دوازدهمین دوره جشنواره مد و لباس فجر درباره نوآوری‌های جشنواره نسبت به سال‌های گذشته اظهارداشت: امسال نسبت به سال‌های گذشته تغییراتی را در جشنواره داشتیم که این تغییرات با نظرات، ایده‌ها و مذاکرات با بسیاری از طراحان، ویژندها و اساتید دانشگاه ایجاد شده است، در این راستا، در شورای سیاستگذاری که اصلی‌ترین مرجع هدایت جشنواره است، دو عضو بخش خصوصی اضافه شده است که در جلسات هم حضور فعالانه داشتند که هر کدام از آنها، به تعبیری شبکه‌ای در حوزه ویژندها، اتحادیه و انجمن‌های حوزه پوشاک دارند.
وی گفت: امسال دوازدهمین دوره جشنواره مد و لباس فجر شامل سه بخش؛ مد و صنعت، لباس تراز اجتماعی بانوان و بخش صنعت تبلیغات و سبک پوشش در ایران است که بخش لباس تراز اجتماع ارتقا پیدا کرده و ویژندهای لباس تراز اجتماع و تیم‌های طراحی مستقل می‌توانند در آن شرکت کنند و همچنین ارتقای جوایز نسبت به دوره‌های قبل در بخشی لباس تراز اجتماع صورت گرفته است.

«بی‌قرار»، داستان زندگی شهیدی که نامش فاش نمی‌شود!

محمدعلی فارسی کارگردان مستند «بی‌قرار» در جشنواره سینما حقیقت است. او می‌گوید سال‌ها پیش این سوژه را مدنظر داشته اما یک اتفاق آن را برایش زنده کرده است.
جشنواره سینما حقیقت از دوشنبه ۲۷ آذرماه با دبیری محمد حمیدی‌مقدم، کار خود را در پردیس سینمایی چارسو آغاز خواهد کرد و آثار راه‌یافته به بخش مسابقه روی پرده می‌روند. مستند «بی‌قرار» به کارگردانی محمدعلی فارسی یکی از فیلم‌های بخش مسابقه ملی این دوره از جشنواره است.
فارسی درباره این فیلم گفت: «بی قرار» درباره یک شهید است؛ یک بسیجی که سال ۱۳۶۴ در عملیات والفجر ۸ شهید شده است. نکته قابل توجه این مستند این است که روحیات، شکل و شمایل و رفتار این شهید با تعریفی که از بچه‌های بسیجی شنیده‌ایم، کمی تفاوت دارد.
او با اشاره به اینکه نمی‌خواهد تا پیش از اکران فیلم نام این شهید را فاش کند، بیان کرد: ما نمی‌خواهیم تا پیش از اکران فیلم نام این شهید را بگوییم زیرا خیلی‌ها نام او را می‌شناسند و نمی‌خواهیم مخاطبان بدانند که «بی قرار» درباره کدام شهید است.
کارگردان «ابرها در راهند» درباره دلیل انتخاب این سوژه توضیح داد: سال‌ها پیش، چه زمانی که در روایت فتح بودم و چه بعدتر که درباره جنگ کار می‌کردیم، بارها نام این شهید را در خاطرات دیگران شنیده بودم، اما نمی‌دانم چرا سراغش نرفتم؛ این ماجرا ادامه داشت تا اینکه یک اتفاق ویژه رخ داد و گویا کسی من را دعوت کرد که اکنون وقت ساخت این کار است. صادقانه بگویم که پسر من این پروژه را شروع کرده بود، اما من کار را از او گرفتم و پسرم تهیه‌کننده فیلم است. همچنین تولید این اثر حدود ۲ سال زمان برد.
او با اشاره به سختی‌های ساخت فیلم در این موضوع بیان کرد: در این دوره زمانی، به خصوص با توجه به اتفاقاتی که در کشور ما رخ داده، رفتن به دوران جنگ و صحبت کردن درباره بچه‌های جنگ خیلی سخت است، بعضی‌ها از این موضوع سوء استفاده کرده اند، درنتیجه شما هرطور که به این موضوع نزدیک شوید، باز هم ممکن است مخاطب آن را پس بزنند. اینکه یک راهی پیدا کنیم که چگونه مخاطب امروزی را جذب این موضوع کنیم یا اینکه کاری کنیم تا مخاطب حرف ما را باور کند، کار راحتی نبود. هرچند، فیلم ساختار پیچیده‌ای ندارد و یک فیلم هنری نیست ولی رسیدن به همین ساختار هم خیلی سخت بود.
این کارگردان تصریح کرد: ما سعی داریم نسل جدید را با دوره مهمی که در این کشور اتفاق افتاده، آشتی دهیم، زیرا امروزه نسل جدید خیلی تمایل ندارد که درباره آن دوره بشنود. من دوست دارم نسل جوان با هر نگاه و عقیده‌ای پای این فیلم بنشینند. اینکه چقدر در این زمینه موفق باشم را اکنون نمی توانم قضاوت کنم.
او درباره جشنواره امسال سینما حقیقت نیز گفت: کشور ما کشور شگفتی‌ها است و از این نظر نمی‌توانم جشنواره امسال را هم پیش‌بینی کنم، اما باتوجه به فیلم‌ها و فیلمسازانی که در جشنواره هفدهم حضور دارند، فکر می‌کنم امسال مستندسازان بیشتری جذب این رویداد شده و جشنواره گرم‌تر برگزار شود. هدف از برگزاری جشنواره این است که دولت فعالیت‌های خود را در این زمینه به نمایش بگذارد. یک بخش دیگر هم با هدف ترویج مستند و تشویق مستندسازان در کشور انجام می‌شود. جشنواره «سینماحقیقت» جزو معتبرترین جشنواره‌های مستند در ایران و کشورهای منطقه است و می‌تواند در این حوزه تأثیرگذار باشد. اما به دلیل نگاه مدیران فرهنگی کشور به مستند، جایگاه اصلی خودش را پیدا نکرده است.
فارسی در پایان عنوان کرد: نهادهای فرهنگی بودجه خیلی کمی به مستندسازان می‌دهند و بسیاری از سوژه‌های خوب به دلیل کمبود بودجه آنطور که باید و شاید ساخته و پرداخته نمی‌شوند و سوژه های خیلی خوب اینگونه هدر می‌شوند. این مسئله درد بزرگی برای مستندسازان است.

انتخاب‌های فاطمه علیهاالسلام ۱ (انتخاب علی علیه)

قسمت اول

مقام و منزلت حضرت فاطمه سلام الله علیها

ایام فاطمیه، ایام شهادت صدیقهٔ طاهره، زهرای مرضیه، امّ ابیها سلام الله علیها است. دربارهٔ شخصیت زهرای مرضیه سلام الله علیها سخن گفتن مشکل است؛ مگر اینکه از قول معصومین علیه السلام و آیاتی که مصداق و تأویل آن، حضرت زهرا سلام الله علیها است سخن گفته شود. کسی که، رسول خدا او را مدح کرده است: «فاطِمةُ أَحَبُّ الْخَلْقِ إِلَیّ»،[۲] «فاطِمةُ أَعَزُّ النّاسِ عَلَیَّ»،[۳] محبوب ترین و عزیزترین آدم پیش من زهرای مرضیه سلام الله علیها است
کسی که در آیه مباهله و تطهیر با فرزندان معصومش مشترک است، کسی که باطن آیه نور و سوره قدر است، چگونه راجع به این شخصیت می توان سخن گفت ؟
کسی که ائمه معصومین علیه السلام به وجودش افتخار می کنند، سخن گفتن دربارهٔ حضرتش مشکل است.
حضرت مهدی (عج) زهرای مرضیه را الگوی خود می داند و می گوید: مادرم زهرا، دختر رسول الله الگوی من است[۴]. امام حسن عسگری علیه السلام می فرماید: ما حجت خدا بر شما هستیم، ولی مادرم حجت خدا بر ماست؛ یعنی خود ما اهل بیت چنین جایگاهی برای حضرت زهرا قائل هستیم.
در روایت است که هرگاه پیغمبر اکرم می خواست حکم شرعی چیزی را بیان کند، خطاب به دخترش فاطمه می فرماید: «یَا حَبِیبَةَ أَبِیهَا کُلِ مُسْکِرٍ حَرَامٌ[۵]» حبیبهٔ من! دخترم! حکم شرعی برای مردم این است. این رفتار نشان می دهد که پیامبر گرامی اسلام حتی در تبیین احکام و مسایل اسلامی حضرت زهرا را ملاحظه می فرمود.
گرچه دشمنان خیلی تلاش کردند که نام ایشان مطرح نشود، اما غیر شیعیان نیز دربارهٔ ایشان قلم زده و کتاب نوشته اند.

انتخاب های فاطمه علیهاالسلام

انسان گاهی می خواهد درس بخواند و گاهی می خواهد ازدواج کند و گاهی می خواهد خانه و زمین و یا ماشین بخرد. بنابراین ما در زندگی مان دائماً در حال انتخاب هستیم. من امروز می خواهم راجع به انتخاب های حضرت زهرا صحبت کنم.
قرآن کریم می فرماید: «بَلْ تُؤْثِرُونَ الْحیاةَ الدُّنْیا وَ الْآخِرَةُ خَیْرٌ وَ أَبْقی».[۶] بعضی ها دائماً دنبال ملاک های دنیایی اند، ولی بعضی دیگر در پی ملاک های اخروی هستند، «وَ یُؤْثِرُونَ عَلی أَنْفُسِهِمْ وَ لَوْ کانَ بِهِمْ خَصاصَةٌ[۷]» کسانی که نگاه اخروی دارند، ملاک انتخاب آن ها رضایت خداوند است.
به بیان ساده تر انسان بعضی وقت ها ملاک انتخابش اشتباه است، سرابی را آب فکر می کند. صنم را صمد می خواند، خیلی ها این گونه اند. بودایی و هندویی چقدر متواضعانه خم می شوند، اما به اشتباه جلوی بت و یا حیوان و یا شخصی، کمر می سایند؛ به دنبال آب است منتها اشتباهی به دنبال سراب می رود. قرآن می فرماید: «هَلْ نُنَبِّئُکُمْ بِالْأَخْسَرِینَ أَعْمالًا الَّذِینَ ضَلَّ سَعْیُهُمْ فِی الْحَیاةِ الدُّنْیا[۸]» کسی که انتخابش دنیاست، ترقی و صعود ندارد بلکه سقوط و عقب گرد دارد.
حدیث قدسی را خدمتتان عرض کنم، البته این حدیث نیاز به منبر مفصل دارد، ولی من به اشاره از کنارش رد می شوم. خداوند متعال می فرماید: من شش چیز را در شش جا گذاشته ام؛ اما مردم اشتباهی به جای دیگر می روند[۹]. ببینید! اگر به شما گفتند یک گنج در این زمین است شما اشتباهی یک متر و یا نیم متر آن طرف تر را بکنید، گنج را پیدا نمی کنی.
اگر به شما گفتند اینجا آب دارد شما یک متر آن طرف تر را بکنید، آب پیدا نمی کنید.
اگر گفتند این سؤال ها، جوابش این است اگر گزینهٔ درست را بزنی جواب را می یابی؛ ولی اگر اشتباه بزنی خراب می شود یکی از آن شش چیز آرامش است.
۱. «اَنّی وَضَعْتُ الرّاحَةَ فِی الْجَنَّةِ وَ النّاسُ یَطْلُبُونَها فِی الدُّنْیا» موسی! مردم دنبال راحتی اند و من راحتی را در بهشت قرار داده ام، ولی مردم در دنیا دنبالش می گردند. دنیا خانهٔ راحتی نیست، همین که به فکر جوانیت می افتی موهایت سفید می شود، تا می خواهی از سلامتی بهره ببری، مریض می شوی، یک آدم بی درد در این دنیا پیدا نمی شود. اگر پولدار است می گوید: نمی توانم غذا بخورم و مرض قند دارد. اگر کسی سالم است چیزی ندارد که بخورد!
•درم داران عالم را کرم نیست کرم داران عالم را درم نیست
اگر همه چیز دارد اولاد ندارد، اگر اولاد دارد مشکل دار است. علی علیه السلام می فرماید: «دارُ بِالْبَلاءِ مَحْفُوفَةٌ»،[۱۰] دنیا خانهٔ راحتی نیست، تا می خواهید زندگی را سر و سامان دهید می بینید که پدر خانه از دنیا رفت، بچه تصادف کرد. دین نمی گوید در دنیا راحت نباش؛ اما مقصود دین است که نگاهت به دنیا، نگاه راحت طلبانه نباشد. «لا یَسْمَعُونَ فِیهَا لَغْواً وَلَا تَأْثِیماً[۱۱]» امر بیهوده و گناه در بهشت نیست و در آنجا همه اش راحتی است.
دنیا مزرعه ای بیش نیست و زمینه ای است که انسان می تواند زندگی توأم با خیر داشته باشد. انسان وقتی به روزنامه ها نگاه می کند، می بیند که چقدر کلک، جنایت، خیانت، سرقت، هوس و عشق های جوانی وجود دارد. شخص به خاطر اینکه به هوس خودش دست پیدا کند، پسرش را از پای در می آورد، مادرش را از پای در می آورد، همه این داستان ها نشان دهندهٔ این است که انتخاب این گونه افراد اشتباه بوده است.
۲.یا موسی! «اَنّی وَضَعْتُ الرِّفْعَةَ و الدَّرَجَةَ فِی التَّواضُعِ و النّاسُ یَطْلُبُونَها فِی التَّکَبُّرِ» ای موسی! من عظمت و رفعت را در تواضع گذاشته ام، اما مردم در تکبر دنبالش می گردند. باید دانست که آدم متکبر زمین می خورد، خدا قول داده که او را به زمین می زند، خداوند در قرآن می فرماید: «وَ مَنْ أَصْدَقُ مِنَ اللهِ قِیلًا[۱۲]» خداوند صادق و صدق محض است — خداوند متکبر را زمین می زند این همه متکبر نظیر فرعون، قارون و صدام زمین خوردند. همین صدام می گفت من شش روزه ایران را فتح می کنم اما عاقبت با ذلت بالای دار رفت.
مشهور است که شب عروسی، حضرت زهرا لباس عروسی اش را انفاق کرد، نان شبش را به یتیم و مسکین و اسیر می دهد[۱۳]. در روایت آمده سه شب این عمل اتفاق افتاد و غذای خودش را انفاق کرد و خود گرسنه خوابید! سلمان از فقر حضرت زهرا سلام الله علیها تعجب کرده است[۱۴] سلمان پیش پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم آمد و فرمود: یا رسول الله! به فریاد برسید، فاطمه روزگار سختی را سپری می کند، در کنار بچه داری و کار در خانه، زندگی همراه با فقر مادی برای زهرا مشقت زیادی دارد. پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: «إِنَّ ابْنَتی فَاطِمَةُ ملا الله قلبها وَ جوارحها إِیمَاناً وَ یَقِیناً[۱۵]» دختر م فاطمه، همه وجودش را ایمان فرا گرفته است. فاطمه ای که جوان است و پدرش رئیس حکومت، و اول شخصیت جهان اسلام است، کسی که وقتی وضو می گیرد آب وضویش را به عنوان تبرک می برند، حال با این سادگی زندگی می کند. اگر کسی مسئول یک جایی شد و تواضع کرد این تواضع باعث رفعت اوست و هلاکت در تکبر او نهفته است.
۳.یا موسی! «اَنّی وَضَعْتُ العِزَّةَ فی قِیامِ اللَّیلِ و النّاسُ یَطْلُبُونَهُ فی اَبْوابِ السَّلاطِینَ» ای موسی! من عزت را در نماز شب قرار دادم. عزت می خواهید نماز شب بخوانید؛ چون نیمه شب کسی نیست تا ریا کنید. کندن از رختخواب، پشت پا زدن به خواب، مشکل است.
خودت را از راحتی جدا کن، سرت را به سجده بگذار و بگو: «انا عَبْدُکَ الذَّلیل». آن وقت است که من به تو عزت می دهم، در خدمت گذاری ثروتمندان و شاهان هیچ عزتی نهفته نیست؛ بلکه مزد چنین خدمتی سراسر ذلت و بی آبرویی است.
یک عمر، عمروعاص دنبال معاویه دوید تا به جایی برسد، بعد از شهادت امیرالمؤمنین (سال ۴۳ هجری) او نیز ذلیلانه از دنیا رفت.
امام (ره) در همه عمر نیمه شب برای نماز بلند می شد و با خدای خود مناجات می کرد، عاقبت دیدیم که با چه عزتی از دنیا رفت؟ بنابراین نماز شب عزت آفرین است.
۴.یا موسی «اَنّی وَضَعْتُ الغِنی فِی القَناعَةِ و النّاسُ یَطْلُبُونَهُ فی کَثْرَةِ العُرُوضِ وَ لَمْ یَجِدُوهُ اَبَداً» ای موسی! من بی نیازی و ثروت را در قناعت قرار دادم. جامعه ما امروزه مبتلا به چشم و هم چشمی است بعضی خانواده ها که جهیزیه درست می کنند، گاهی با من تماس دارند و می گویند: آقا، یک جهاز ده – پانزده میلیون، که بر ما تحمیل می شود، ما را فلج می کند. مبلمان ها و سرویس های چوب، حتماً باید سرویس چینی اصل باشد، اجناس جهیزیه حتماً باید مارک فرانسه باشد.
ببینید! حضرت زهرا سلام الله علیها اول چه زمانی مسلمان شد؟ کسی که از آغاز در غار حراء کنار پیامبر بود؛ و خودش می فرماید: من صدای وحی را که به پیامبر اعلام می شد، می شنیدم و فریاد و ناله شیطان را نیز در آن هنگام می شنیدم.
علاقه پیغمبر به زهرای مرضیه سلام الله علیها علاقهٔ یک پدر به دختر نیست، چنان که علاقهٔ یعقوب علیه السلام به یوسف علیه السلام علاقه یک پدر به فرزند نیست. یعقوب دارای دوازده پسر است و همه را نیز دوست دارد؛ اما چرا روی یوسف علیه السلام حساب ویژه باز می کند. به خاطر اینکه می داند یوسف با دیگران فرق می کند، او برگزیدهٔ خداست و بقیه باید در مقابلش خاضع باشند. پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم برای خدا حساب زهرا را از بقیه جدا کرد. زهرای مرضیه هم حساب امیرالمؤمنین را از دیگران جدا کرد. هم برای ازدواج هم برای امامت، در حدی که برای دفاع از ولایتش جان داد.
۵.یا موسی، «إِنّی وَضَعْتُ العِلمَ فِی الجُوعِ وَ النّاسُ یَطْلُبُونَهُ فِی الشِّبَعِ» ای موسی! من علم را در گرسنگی گذاشتم. کسی که شکم پاره باشد دیگر نمی تواند درس بفهمد، احساس فهم و منطق برایش شکل نمی گیرد.
۶.یا موسی «إِنّی وَضَعْتُ الإِجابَةَ الدَّعاءَ فِی لُقمَةِ الحَلال» اجابت دعا را در لقمهٔ حلال قرار دادم؛ ولی مردم آن را در داد و فریاد دنبال می کنند و فکر می کنند اگر کنار حرم امام رضا علیه السلام جیغ بزنند زودتر دعایشان مستجاب خواهد شد. نه خانم؛ جیغ و داد تا نامحرم می شنود، این حرام است. بعضی ها فکر می کنند که اگر خودش را به پای ضریح حضرت برساند دعایش مستجاب می شود. نمی داند که زیارت آداب دارد، دعا آداب دارد. فرمود: «النّاسُ یَطْلُبُونَهُ فِی کَثْرَةِ القِیلِ وَ القَالِ[۱۶]» من اجابت را در لقمهٔ حلال گذاشتم، اما مردم با سر و صدا و داد و قال دنبالش می گردند.
این حدیث را بیان کردم برای اینکه این مطلب روشن شود که انتخاب های آدمی مهم است. منتها باید بدانیم که گاهی آدم در انتخاب هایش اشتباه می کند. بعضی ها بعد از پنجاه سال زندگی به دادگاه برای طلاق و اختلاف خانوادگی رجوع می نمایند و می گویند من در انتخاب همسر اشتباه کردم، در انتخاب شوهر اشتباه کردم. عزیز من! اگر در انتخاب همسر اشتباه کردی راهکارهایی دارد، و زود سراغ طلاق را نگیر که به سوی ازدواج مجدد رو کنی! و یا اگر در انتخاب رشته اشتباه کردی یعنی یک کد را بالا و پایین زدی ممکن است دانشگاه با راهکارهایی دیگر تو را بپذیرد؛ اما اگر در انتخاب دین اشتباه کردی راه های هدایت را به روی خودت بسته ای. خطر و ضررش خیلی زیاد است. این خیلی بد است که انسان یک عمر دنباله رو کسی باشد و بعداً بفهمد که او در مسیر هدایت نبوده است. تنها در این صورت است که انسان واقعاً تأسف می خورد و بسیار سرشکسته می گردد، زیرا جبران آن بسیار دشوار خواهد شد.

بهترین انتخاب؛ ائمه اطهار علیهم السلام

حضرت زهرا علیه السلام فرمود: «أَفَمَن یَهْدِی إِلَی الْحَقِّ أَحَقُّ أَن یُتَّبَعَ»؛[۱۷] شما اگر بخواهید برای بیماری هایتان پیش پزشک متخصص بروید، سراغ دانشجویی که سال اول پزشکی است نباید بروید؛ چون دانشجوی سال اول پزشکی چیزی بلد نیست. باید به کسی که درس خوانده، مدرک گرفته و تخصص دارد مراجعه کرد. دنبال کسی باید رفت که از ده سالگی دنبال پیامبر بود. پیش از آن نیز یک لحظه به خدا شرک نورزید، پیدر و آبائش موحد بودند «أَشْهَدُ أَنَّکَ کُنْتَ نُوراً فِی الْأَصْلابِ الشّامِخَةِ وَ الْأَرْحامِ الطّاهِرَةِ لَمْ تُنَجِّسْکَ الْجاهِلِیَّةُ بِأَنْجاسِها[۱۸]. تاریخ را نگاه کنید خلیفهٔ اول چه زمانی مسلمان شد؟ کسی که از آغاز در غار حراء کنار پیامبر بود؛ و خودش می فرماید: من صدای وحی را که به پیامبر اعلام می شد، می شنیدم و فریاد و ناله شیطان را نیز در آن هنگام می شنیدم.
علاقه پیغمبر به زهرای مرضیه سلام الله علیها علاقهٔ یک پدر به دختر نیست، چنان که علاقهٔ یعقوب علیه السلام به یوسف علیه السلام علاقه یک پدر به فرزند نیست. یعقوب دارای دوازده پسر است و همه را نیز دوست دارد؛ اما چرا روی یوسف علیه السلام حساب وی